

کتابخانه
پارسیان شورای
اسلامی

۱۴

مجلس شورای اسلامی
مجلس شورای اسلامی

بازدید شد
۱۳۸۵

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	
کتاب	نقد و بررسی (مجله) - فارسی - (مجله)
مؤلف	
مترجم	
شماره قفسه	۱۴۲۴۰
شماره ثبت کتاب	۸۷۳۹۹
جمهوری اسلامی ایران	

۱۵۵۳۹
کتابخانه مجلس شورای اسلامی

خطی
کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی
۱۴۲۲۰

۱ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
شماره قفسه ۱۴۲۲۰
شماره ثبت کتاب ۸۷۳۹۹

بازدید شد
۱۳۸۵

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	
کتاب	خردگستر (دربرگیرنده نثر و شعر)
مؤلف	
مترجم	
شماره قفسه	۱۴۲۲۰
شماره ثبت کتاب	۸۷۳۹۹

خطی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
۱۴۲۲۰

خطی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
۱۴۲۲۰

خطی، فهرست شده
۱۴۲۲۰

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	
کتاب	خردگستر (دربرگیرنده نثر و شعر)
مؤلف	
مترجم	
شماره قفسه	۱۴۲۲۰
شماره ثبت کتاب	۸۷۳۹۹

بازدید شد
۱۳۸۵

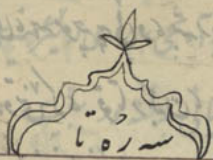
۱۴۲۲۰

پان و در تیره ، سه ریان پی که
و بلا و بون ، شکله و کخته -
که کوهله بون ، که بهر
برین ، نه ته وه ، نه قوری -
کو مهل به ره و به خته وه ری
شانه وه بهن .
رود کانی دانا توله آمانجی

بنیاده مری به بهر سوره رج و لقوی پوی پیوستی به ده نریک بکه نه وه ، وه
به بهر سوره توه و انای خویان ، نه وان له ده س میفریت نه زانین و دیوی

خطی
۱۴۲۲۰

نه توهی آوه می زاده، که له سر رشم زده و پان و در تیره، سه ریان پی که
ناوه و له هر جیگایه کی خوش و ناخوش، پرش و بلا و بون، شکله بگر و نه خسته -
نه خسته که گل یکتری و ناخوب و نه توه و کو که کو که بون، که بهر
(نه مه یه)

که یار مرقی به کترین، به دن، به کا و اید که به بن، نه توه، له توری -
به دبختی و نه بگوچه له می نه باقی ده بر بنین، کو که مل به ره و به خسته و ری
و فرشته سر که وتن و تالعی نه و پیری شانسه و به دن.
کیش و لادی کات و چه رخی تید احوال که که ل رو که کانی دانا توله آمانجی
بنیاده مرقی به به مو به برج و لقا و پوی پیستی به ده نزدیک بکه نه و، و ده
به به مو به تیر و توه و انای خویان، نه وان له ده س میفرست نه زانین و ریوی

به تا هوزی آده می، به آمانجی به رزی له میشر نه می خوی بکات، و ده
نه توه به دو و اید ی ثریانی به خسته و به بیت :
جاء میش به ده دو و که وتن شای شایان و به لاین گرتنی پیش
که وتن به مو خوشکو برای شیتانی خوشه وستی (ایران) نه چه نه -
دیرم له پیر تو و که کانی (کوردی) (فارسی) (فاره وی) به ل
بشارد و تو زگیلش له زار او ده (لفت) و، و توه نا و خوی به کانی ناچه
مو که بهانی ده و به ری (سابلخ) به گویره ی پی وستی نه راستی شوینه
زایی، تنکه لا و آوینه کرد، اتر منیش تکام و اید له به له میوچه و نه
رود راوی، نه روه، (الار) و واثرین (انشاء) ی ریزمان که مان
بهورن، چونکو آمانجی من و برای به ریزم کاک سیالی سیدانی
خوشه وستی، نه دنیا خدمت بشا و کو که لی ایرا

که بی گویان به رچا و که ی، به موچه پی و، نه زه تی، به موخر پی و -
هو ی به مو و ده دو و که وتنی که، قوتار بکن، جایتر به مو و روشن به یک
(نه زانیت)
که نه نیاده رمانی نه م ده رده عالم گیره، پال تنکه و ده دان و له قشعی -
به کتر حالی بو نه کو له مرام و دتای که لی ما و ولاتی به باشی تی که گیشتنه
(و ده هر له به رشم به به تیه)

که پیشینانی نیمه به هر کات و سائیک داب به پیت و واژه و دوته مان
یار مرقی به هوزی به شریان داوه و نه نیاده میان تا مان تون له چرنوکی
میلر ده زمی نه زانین و نه خونید واری، لا داده :

به روه کو سه رو کی که لی جیه نه نیمه (شاهنشای آریا مهر محمد رضا
شاه پهلوی) نه م به به تیه که رنکه و نه م به ده مقده ده سیدی له مرام
نه ری گیتی و له م به پرتا نه و به پرتی رو و نه لات و رو و نه ا و نه بلا و کو که نه و ده

عربی	فارسی	کوردی
بِسْمِ اللَّهِ	بسم خدا	به ناری خوا
أَبْتَدِىْ بِهَذِهِ الْكَلِمَاتِ	شروع میکنم باین	ده سنه که مبه

عربی	فارسی	کوردی
الله	خدا - یزدان	خوا - خودا - خود
رسول - نبی	پیغمبر	پیغم بهر -
السماء	آسمان	عاسمان
الشمس	آفتاب	روژ
القمر	ماه	مانگ
الغیم	ابر	هه وور
النجم - الكوكب	ستاره	نه ستیره
الريح - الهواء	باد	با
المطر	باران	بارانه
حالب	تگرگ	ته رزه
ثلج	یخ	سه هوول
جبل	کوه	کیو

عربی	فارسی	کوردی
بستان - حديقة	باغ	باخ - باخچه
تراب	خاک	خول - گل
حفرة	گود	چال
رمل - حصى	ریگ - شن	رلم - خیز
بحر - يَمُّ بَحِيرَة	دریا - دریاچه	ده لیا - ده لیاچه
ظل	سایه	سپی بهر - نیی سئی
النار	آتش	ناوور - ناگر
برد	سرا	سه رما
حر	گرم	گه رما
حرارة	گرمی	گه رمی - قین
تل	تپه	ته پولکه - ته پوله

عربی	فارسی	کوردی
سمت - صحراء	بیابان - دشت	کهژ - ده شت
جبل	کوه	کیو - کو
شعب	دره	شیو
ذهب	طلا - زر	زیین - ته لا
فضة	نقره	زیو
حديد	آهن	آسن
فولاذ	فولاد	پولا
صاص	سرب	قور قوشم
صفيح - النك	چلی - تنک	ته نه که
الناس الاخضر	سرخ	مسی سور

کوردی	فارسی	عربی
برنج - زرد	برنج - برنز	الْتَّاسُّ لَاحْمَرُ
دانه و یله	برنجات بقول - جوق اعشا	
گیا	گیا	عَشَب
سه وزی	سبزی	خَضِر - بقول
ده خل - خله	غله	ذُرُوعٌ مُحْضُولٌ
گه نم	گندم	حِنْطَه - بر - قمع
گوله گه نم	خوشه گندم	سَنَبِلَةُ الْقَمْحِ
برویش - ساوار	برغول	بُرْغُل - ستار
جوا	جو	شَعِير
گوله پیغه مبه ره	بلال	ذُرَّة

کوردی	فارسی	عربی
گه نمه شامی -	بلال	ذُرَّة
گه زمه شامی	=	=
کابه	=	=
چه لتول	برنج	شَلَب
برنج	برنج	أُرْز - رز
هه رزن	ارزن	ذُرْتُ - عَوْسَجَتْ
نوک	نخود	حَمَص
نیک	عدس	عَدَس
کونجی	کنجد	سِمْسِم

کوردی	فارسی	عربی
پاقله	لوبیا	فول
لوبیا	لوبیا	لُوبِيَا
ترش - سماق	سماق	سُمَاقُ
یاده لِمَاسی	سیب زمینی	بَطَاطِسُ
کرتویه - سیوه	سیب زمینی	بَطَاطِسُ
خاشخاش	خاشخاش	خَشَخَاشُ
ته ماته بایین جافه	گوجه فرنگی	طَماطمُ
باینجان	بادنجان سیاه	بَادِجَانُ
شیلیم	شلغم	لَفْت - شَلْغَمُ
که له م	کلم	لُهاَنَه

کوردی	فارسی	عربی
چاو و زاو	لاف کزاف	الدغایه
کشوه ر	کشور	الدولت
سه ر بازار کاری	سربازی	الخدمه العسکرية
شاده زای	واردی	الخبرة
که بنجینه	خزینه	الخزينة
جی دار	جدار	الخليفة
یاسایی	یاساشناسی	حقوقی
فه دمانگیر	فرمانروای	حکومتی
دادپرسی په سادا	دادپرسی پیایی	حاکم التحقيق

کوردی	فازسی	عربی
ده‌ژی	زغال	فحم
آو	آب	ماء
سەر - سه‌لک	سر - کله	رأس
میشک	معنه	منح
توک - مو	مو	شعر
پست	پوست	جلد
دموچاو	رخ رو	وجه
نیوچاو	پشانی	ناصیه
چاو	چشم - دیده	عین
مژول	مژگان	اهداب

کوردی	فازسی	عربی
پیلوی چاو	پله - پلک	جفن
گووچکه	گوش	اذن
لوت	بینی	انف
زار - دهم	دهن	فم
سمیل	سبیل	شارب
ریش	ریش	لحیه
لیو	لب	شفه
ددان	دندان	اسنان
زوان - زمان	زبان	لسان

کوردی	فارسی	عربی
گهرو - القوم	گلو	حَلَقَ
چه نه - چه نه که	چانه	حَنَكْ
گونه - کوله - روت	گونه	خَدَّ
گهردن - مل	کردن	رَقَبَةُ
شان	شانه	كَفَّ
سینگ - سینه	سینه	صَدْرُ
بنه نکل	زیر بغل	إِبطُ
مه مک	پستان	ثَدِي
پشت	پشت	ظَهْرُ
نیوک - ناوک	ناف	سُرَّه
نیوقه - ناوقه	کمر	خَصْرُ

کوردی	فارسی	عربی
دهس - دهست	دست	يَدُ
باسک - قول	بازو	عَضْدُ - سَاعِدُ
له پی دهست به ری	کف دست	كَفَّ
آنیشک	آرنج	مِرْفَقُ
موچ - مه چه ک	مچ	رَسْعُ
قامک	انگشت	أَصْبَعُ
په نجه	پنجه	الْأَصَابِعُ - الْأَنَامِلُ
ننیوک	ناخن	ظَفَرُ
لاق - پای	پا	رِجْلُ

کوردی	فارسی	عربی
ران	ران	فخذ
آنه ژنو	زانو	رُكْبَة
به لهك - پوز	ساق	ساق
قولاپه - گوزنگ		كَعْب
پانیه - پاژنه	پاشنه	عَقِب
مه ده - ماده	معه - شكبه	مِعْدَة
په راسو -	دنده	ضِلْع
جه رگ	جگر	كَبِد
سی -	شش	
ایبل - ایقان	استخوان	عَظْم

کوردی	فارسی	عربی
ریخوله	روده	مِصْرَان
گوشت	گوشت	لَحْم
خووین	خون	دَم
زراو	زهره	مَرَارَة
آغا - سه رگه و ره	آقا	سَيِّد
خانم - خاتون	بانو	سَيِّدَة
شاه - پادشاه	پادشاه	مَلِك - سُلْطَان
سه رگومار	پادشاه	سُلْطَان - مَلِك
شارن	شهبانو	مَلِكَة - مَلِكَة

کوردی	فارسی	عربی
تی که ییو - زانا	دانا	فَاهِم
تی که یشتو	خردمند	عَاقِل
زانهر	دانشمند	عَالِم
ره شید - آزا	دلیر	شَجَاع
به هیژ	نیرومند	قَوِي
جوان	نیکو	حَسَن
ساغ	تندرست	سَالِم
نه زان	نادان	جَاهِل
توسه نوک	چنجه	جَبَان
نه ساغ	بیمار	مَرِيض

کوردی	فارسی	عربی
زورزان	هوشیار	دَكِي
بی زهین - ناخال	کودن	بَلِيْد
هه یکهل	تنومند	جَسِيْم
قه له و	فربه - چاق	ثَمِيْن
دزیو - ناشیرن	زشت	شَوْهَاء - قَبِيْح
له ز - لاواز	لاغر	ضَعِيْف - خَفِيْف
دزیو - که له گهت	قد بلند	طَوِيْل
چکوله - که چکه	کوتاه	قَصِيْر
دوله مند	ثروتمند	غَنِي
هه ژار	گدا	فَقِيْر

کوردی	فارسی	عربی
گه وده	بزرگ	کَبِير
بزن	بزن - بزین	مَعَز
کارژوله	بزغال	جَدِي
سه گ - سپلوت سگ		کَلَب
پشيله	گره	قَطَة - هِرَة
شیر	شیر	اَسَد
حویج	خرس	دَب
به راز	خوک	خِنْزِير
به ور	ببر	مَسَد
گورک	گرگ	ذئِب

کوردی	فارسی	عربی
فیل	فیل	فِيل
دیوی	روبا	ثَقَلَب
چه قه ل	شغال	ابن آوی
میمون	میمون	قِرْد
که رویشک	خرگوش	اَرْنَب
ژوشل	خارپش	قَنْفَذ
بالنده	پرند	الطَّيْر
بولبول	ببل	عِنْدَلِيب
پاساری - چوله گنجشک		عُصْفُور
طوطی	طوطی	بَيْغَاء

کوردی	فارسی	عربی
کوتر	کبوتر	حَمَام
مراوی	مرغابی	بَط
که له باب - که له شیر	خروس	دِيك
مریشک	مرغ	دُجَاج
په دسر یلکه	چلچله	اَبَابِيل
باز - باشو	باز	صَقْر
هه لو	لؤلؤ	عُقَاب
قله سانبونی	کلاغ	عُرَاب
کول لو - کوله	مخ	جُرَاد

کوردی	فارسی	عربی
شه م شه مه کویره	شپره	خُفَاش
کیج کیچ - قیچ	لیک	بَرْغوث
میثوله	پشه	بَعُوضَة
میث	گس	ذَبَاب
بال	بال	جَنَاح
توک	پر	رِيش
دندوک	نک	مِنْقَار
کک	رُم	ذَنْب
ماسی	ماهی	سَمَك

کوردی	فارسی	عربی
سهک ماسی	سگای	کوسج
کیه ل	لاکپشت	سلفاة
قرژال	خرچنگ	سرطان
قوربوق	قورباغه	ضفدع
نمه نگ	نهنک	حوت
مار	مار	حیة
دویشک	کرشم	عقرب
مشک	موشر	فاز
سوسه مار	سوسمار	ضب

کوردی	فارسی	عربی
جال جالوکه	عنکبوت	عنكبوت
میروله	مورچه	تمل
کرم	کرم	دود
مورکه	بید	عشه
دار	درخت	شجرة
که لا	برگ	ورق
پوش	هیزم	حطب
دزک - دزو	خار	شوك
به ژن - بالآ	تنه	جذع

کوردی	فارسی	عربی
لک - لق	شاخ	غصن
ریشه - بن	ریشه	جذر
میوه	میوه	فاکمه
هه نار	انار	رمان
پرتقال	پرتقال	پرتقال
تری	انگور	عنب
لیمو	لیمو	لیمون
قوخ	هلو	خوخ
سیو	سیب	تفاح
به هی	به	سفرجل

کوردی	فارسی	عربی
شوقی	هندوانه	رقي
اهلوچه	آلو	انجاص
قهیسی -	زردآلو	مشمش
هاروی	خیار	خيار
کالهک	خربزه	بطيخ
که دو - کوله که	کدو	يقطين
کاهو	کاهو	خس
میوژ	مویز	زبيب
گول	خوشه	عنقود
هه نجیر	انجیر	تين

کوردی	فارسی	عربی
پیواز	پیاز	بَصَل
خودما	خزما	مَر
بادام	بادام	لَوْز
فندق	پسته	فُسْتَقْ
گووینز	گردو	جُوز
خوارده مه نی خوراک		طَعَام
آو خوارده وه آب آشامیدن		مَاءُ الشَّرْبِ
قاپ	طرف	وَعَاءٌ
باید	کاسه	مَاعُونُ
خوارده وه آشامیدن		شَرْبُ

کوردی	فارسی	عربی
خواردن	خوردن	أَكَلَ
دوری	بشقاب	صَحْنُ
که وچک	قاشق	مَلْعَقَه
چنگال	چنگال	شَوْكَه
چه قو	چاقو	سِكِّينُ
پچ - میزه دستمال		مَنْدِيلُ
پلاو	پلو	تَمَن
شورباو	خورشت - خشت	مَرَق
که باب	کباب	اللَّحْمُ الْمُسَوَّى

کوردی	فارسی	عربی
کفته	کوفته	اللَّحْمُ الْمَسْجُوقُ
دوله	دوله	مَحْشِي
نان	نان	خَبْزُ
شیرن	شیرین	حَلْو
ترش	ترش	حَامِضُ
مه میخوش	ترش و شیرین	خُلُوحَامِضُ
سوویر	شور	مِلْح
خووی	نمک	مِلْح
رون	روغن	دُهْنُ
چه وری	چرب	دَهِيْنُ
آرد	آرد	طَحِيْنُ

کوردی	فارسی	عربی
هه ویر	خمیر	عَجِيْنُ
هیلکه	تخم	بَيْضُ
رونی کهره	کره	زَبْدُ
ماست	ماست	لَبَن - مَخِيضُ
دو	دوغ	شَنِيْنُ
دوشاب	شیره	دَلِيْسُ
په نیر	پنیر	جَبْنُ
تال	تلخ	مُرُّ
	الاعداذ	
یهک	یک	وَاحِدُ

کوردی	فارسی	عربی
دو	دو	اثنین
سی	سه	ثلاثة
چوار	چار	اربعة
پنج	پنج	خمسة
شش	شش	سِتَّة
هه و ت	هفت	سَبْعَة
هه شت	هشت	ثَمَانِيَة
نو	نه	تِسْعَة
ده	ده	عَشْرَة
یازده	یازده	اِحْدَعَشْرَة
دوازده	دوازده	اِثْنِ عَشْرَة

کوردی	فارسی	عربی
سیزده	سیزده	ثَلَاثَة عَشْرَة
چوارده	چهارده	اَرْبَعَة عَشْرَة
پازده	پانزده	خَمْسَة عَشْرَة
شانزده	شانزده	سِتَّة عَشْرَة
هه ده	هفده	سَبْعَة عَشْرَة
هه ژده	هجده	ثَمَانِيَة عَشْرَة
نوزده	نوزده	تِسْعَة عَشْرَة
بیست	بیست	عِشْرُونَ
سی	سی	ثَلَاثُونَ
چل	چل	اَرْبَعُونَ

کوردی	فارسی	عربی
په نجا	پنجاه	خَمْسُونَ
شه ست	شصت	سِتُّونَ
هه فتا	هفتاد	سَبْعُونَ
هه شتا	هشتاد	ثَمَانُونَ
نه وه د	نود	تِسْعُونَ
سه د	صد	مِائَة
دوسه د	دو صد	مِائَتَانِ
سی سه د	سی صد	ثَلَاث مِائَة
چوار سه د	چهار صد	اَرْبَعَة مِائَة
پانسه د	پانصد	خَمْس مِائَة
شه ش سه د	شش صد	سِت مِائَة

کوردی	فارسی	عربی
هه و سه د	هفتصد	سَبْع مِائَة
هه شت سه د	هشتصد	ثَمَان مِائَة
نوسه د	نهمصد	تِسْع مِائَة
هه زار	هزار	أَلْف
کات	وقت	الزَّمان
شه و	شب	لَيْل
روژ	روز	نَهَار - الشَّمْس
روژ	روز	نَهَار
سه ده	چهارخ	قَرْن
سال - وهرز	سال	سَنَة

کوردی	فارسی	عربی
سالانه	سالانه	سَنَوِي
پاره که	پارسل	السَّنَةُ الْمَاضِيَّة
پیرار	پیرارسل	قَبْلَ سَنَتَيْنِ
به سپیرار	سه سال پیش	قَبْلَ ثَلَاثَةِ سَنَوَاتٍ
سال داهاتی	سال آینه	السَّنَةُ الْقَادِمَة
فصل - که ش	فصل	فَصْل
به هار - وه هار	بهار	رَبِيع
هاوین تاوسا	آبستان	الصَّيْف
پاییز	پائیز خزان	الْخَرِيف
زستان زفتا	زستن	شِتَاء

کوردی	فارسی	عربی
مانگ	ماه	شَهْر
مانگانه - موجه	مانه - بودج	شَهْرِيَّة
مانگی دادی	ماه آینه	الشَّهْرُ الْمُقْبِلُ
مانگه کابورک	ماههای فارسی	أَشْهُارُ الْعَرَبِيَّةِ
خاله لیوه نه و روز	فروردین - مارس	الرَّبِيع - الْآيَاتُ
۲۱ مارت		
هه رح پشکوان	فروردین	الرَّبِيع - الْآيَاتُ
گولان، شهسته	اردیبهشت، آوریل	
باران		
بخته بارانه جوژو	خرداد، مه	

کوردی	فارسی	رومی
جوخینان، خه زمان	تیه، ژوئن	حَزِيْرَان
میوه که نان	مرداد، ژوئیه	تَمُوز
که لاویش	شهریور، بهمن	آب
ره زبه ر	مهر، آکتبه	أَيْلُول
خه زه ل و ه	آبان، نوامبر	تَشْرِينُ الْأَوَّلِ
که لاریزان		تَشْرِينُ الثَّانِي
سه رها و ز که و به	آذر، دسامبر	كَانُونُ الْأَوَّلِ
به فره مبار	دی، ژانویه	كَانُونُ الثَّانِي
رکی به ندان	بهمن، فوریه	شَبَاط
ره شه مه	اسفند	

عربی	رومی رومی	عربی
مَحَرَم	آذر	حَمَل
صَفَر	نیسان	ثَوْر
رَبِيعُ الْأَوَّلِ	ایار	جُوزَا
ربیع الثاني	خزیران	سَرَطَان
جُمَادِي الْأَوَّلِ	تموز	اَسَد
جُمَادِي الْآخِرِ	آیلول	سَنَبَلَه
رَجَب	تشرین اول	مِيزَان
شَعْبَان	تشرین آخر	عَقْرَب
رَمَضَان	کانون اول	قُوس
شَوَال	کانون آخر	جَدِی

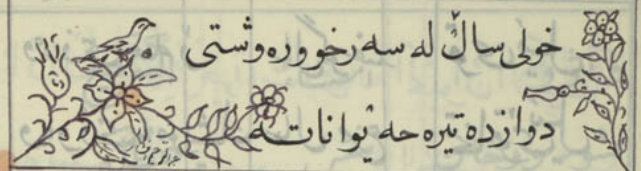

کوردی	فارسی	عربی
ذیقَعْدَة	شباط	دَلُو
ذیحِجَّة		حَوْتُ
کوردی	فارسی	عربی
حه و تو، حه و ته	هفته	اسْبُوع
شه به ق	سپه سفیده	فَجْرٌ، شَفَقٌ
گرتیک - زه رده	تابش	بَرْق
روژ	روز	نَهَار
ئه مروئه و رو	ا. روز	الْيَوْمَ
به یانی	بامداد	صَبَاح
چیشه نکاو	چاشتگاه	ضَحی

کوردی	فارسی	عربی
نیوه رو	نیمروز	ظَهْر
ایواره	عصر	عَصْر
روژاوا	غروب	مَسَاء
شیوان	مغرب	مَغْرِب
خه و تنان	خفتن	عِشَاء
نیوه شه و	نیمشب	بُضْفُ اللَّيْلِ
ئه مشه و	اشب	هَذِهِ اللَّيْلِ
سبه ینی، سوزی	فردا	غَدًا
دوسبه ی	پس فردا -	بَعْدَ غَدٍ
سبه ینی زو	صبح زود	مُبَكَّرٌ

کوردی	فارسی	عربی
دوژینی	دیروز	أَمْسٍ الْبَارِحَةِ
پیری	پریروز	أَوَّلُ بَارِحَةٍ
دوژه کانی حه و تو	روزهای هفت	أَيَّامُ الْأُسْبُوعِ
شه م مو	شنبه	السَّبْتُ
یه شه م مو	یکشنبه	الْأَحَدُ
دو شه م مو	دوشنبه	الْاِثْنَيْنِ
سه شه م مو	سه شنبه	الْثَلَاثَاءُ
چوار شه م مو	چهارشنبه	الْأَرْبَعَاءُ
پنج شه م مو	پنجشنبه	الْخَمِيسُ
هه ینی	جمعه - آدینه	الْجُمُعَةُ

کوردی	فارسی	عربی
وژنی - مشک	سال موشر	سَيِّحَانُ يَيْلٍ
وه رزی - مار	سال مار	يَيْلَانُ يَيْلٍ
وه رزی - کەرۆ	سال خرگوش	تَوْشَقَانُ يَيْلٍ
وه رزی - براز	سال خوک	تَنگُوزِ يَيْلٍ
وه رزی - پلنگ	سال پلنگ	بَارِسُ يَيْلٍ
وه رزی - مه یمن	سال میمون	بَحِي يَيْلٍ
وه رزی - نه هه	سال سنک	لَوِي يَيْلٍ

کوردی	فارسی	عربی
وێزی مه ز	سال گوسفند	قوی ییل
وه وێزی مریشک	سال مرغ	تخاوی ییل
وه وێزی گا	سال گاو	او د ییل
وه وێزی سهک	سال سگ	ایت ییل
وه وێزی ته سپ	سال اسب	توت ییل
کوردی	فارسی	عربی
خاوهن	صاحب	مالک
کار به ده ست	کارگر	عامل
آسنگه ر	آهنگر	حداد
مزرکه ر	سگر	صفار

کوردی	فارسی	عربی
واژو	امضاء	التوقيع
پشو- ووجان	تفش	عطله
که رت- به ش	سهم- کمر	کسر
رونویس	رونویس	نسخه
هه له- چه وتی	کجی- غلطی	الخطا والغلط
پیله- به ره ده کانه	مبارزه- زمانه	المقابلة والرقابة
ناخه متن	گفتگو کردن	المکالمه
خو- نه دا	سرشت	الأخلاق
په ز چقه وون	گم	الغائب
بزر نه دیو- وون	گم	الغائبه

کوردی	فارسی	عربی
نا ژال- مال	حیوانات الهی	الحيوان الاليف شوا
هه سپ	اسب	الحصان
ماهین- نین	مادیان	الفرس
جودانوو	کره اسب	المهر
چیل- مانگا	ماده گاو	البقرة
کو ئلک	کوسار	العجل
پارگو ئیر	پارینه	التبیع
بوژاندان	عربده	التخور
نیه ره که ر	نرزه خر	الجمار
ماکه ر	ماده خر	اطان

کوردی	فارسی	عربی
تاقیمانه	امتحان	امتحان
نژوه	املاء	املاء
هه له به ستین- وول	انشاء	الانشاء
لێژنه- ده سته	دسته- گروه	اللجنة
بو ئشر- هونه	شاعر	الشاعر
هه له به ست	شعر	النظم
هونراوه- ویره	شعر	النظم
به ند	قصیده	القصيدة
پاش به ند	قایم	قافية

کوردی	فارسی	عربی
به شافه ند	جناس	الْجِنَاسُ
ویره	ادب	الْأَدَبُ
ویره یی	ادبی	الْأَدَبِي
روژنامه	روزنامه	الْجَرِيدَةُ
گوڤار	مجله	مَجَلَّةٌ
سالنامه - وه ژوز	تقویم	التَّقْوِيمُ
ده فته - په ژاو	دفتر	الدَّفْتَرُ
په رتوک	کتاب	الْكِتَابُ
فه رهه نک	فرهنگ	الْقَامُوسُ
به رک	جلد	الْجِلْدُ

کوردی	فارسی	عربی
نامراز	اسباب	أَدَوَاتُ
مه بچ	گرو	الشَّرْطُ
ناسیاری	تعریفی	التَّعْرِيفُ
نامرازی مه بچ	ادات شرطی	الْأَدَاتُ الشَّرْطِيَّةُ
نامرازی ناسیاری	ادات تعریفی	الْأَدَاتُ التَّعْرِيفِيَّةُ
نامرازی نادیار	ادات ابهام	الْأَدَاتُ الْإِبْهَامِيَّةُ
نامرازی به سته	ادات عطفی	أَدَوَاتُ الْعُطْفِ
خستنه سه در	اضافه کردن	الْإِضَافَةُ
پالدار و پالشت	سند و سند الیه	الْمُسْنَدُ وَالْمُسْتَدَلُّ بِهِ
هوکار - چاخی	طرف - زمان	طَرَفُ الزَّمَانِ

کوردی	فارسی	عربی
هوکاری شوینی	طرف مکانی	الطَّرْفُ الْمَكَانِي
پوشاک - پوشه منو	لباس	الْمَلَابِسُ
کلاو - ناره قچن	کلاه	الطَّاقِيَّةُ
نیکه - به ندوک (کوات)	یقه - گروات	رِبَاطُ
کراس - فشان	پیراهن زنانه مردانه	الْقَمِيصُ
پشکۆز - دوگمه	دگمه	فَرْجِ اَزْدَار
چاویله	عینک	نِظَارَةُ مِئْظَرَةٍ
قول - باسک	بازو ساعد	الْعُضْدُ
تاپوت - یالتو - ساقو	پالتو	الْمِعْطَفُ

کوردی	فارسی	عربی
نازناو - شوروت	شهرت	لَقْب - تَخْلُصُ
په خشان - ویرامه	پراکنده کردن بخش	التَّشْرِ
دووان	سخنه انی	خِطَابَةٌ
پیوره - بیروو	خطبه	خُطْبَةٌ
خونووس	خودنویس	قَلَمُ بَانْدَانِ
پینوسی کیچی	قلم کج	طَبَاشِيرُ
قهله مبر	قلمه اشتر	مَبْرَاةُ
داسته	خط کش	مَسْطُورَةُ
هورنشین - مه ده که ب	مرکب	حَبْرُ
دهوا - هورنقیدان	جام مرکب	مُحْبَرَةٌ

کوردی	فارسی	عربی
پێ نووی مز	چوب قلم بامیش	قَلَمَ رِصَاصُ
نوک پێ نوی	نیش خوزویر	رِيشَةُ الْقَلَمِ
ووشک که ره و	خشک کن	نَشَاف
نامیلکه	نامه	رِسَالَةٌ
نامه ره شبه له	نامه - کاغذ	کتاب - مکتوب
پیرست	فرست	فِیْرَسْتُ
زێزمان	قاعده لغت	قَوَاعِدُ اللُّغَةِ
په رتوک	کتاب	کِتَاب
ره شبه له	رقصیدن زن و	الرَّقْصُ الْمَشْرِیْبِیْنِ
		وَالْمَرْجَمَةِ

کوردی	فارسی	عربی
بازاندن	بج بکردن	اَلْمَأْمَأُ
وه رین	خو و کردن	اَلْعَوَاءُ وَالنَّبَاحُ
گامیش	گاومیش	اَلْجَامُوسَةُ
که ل	گاومیش	اَلْجَامُوسُ
بارگین	بارگیر	اَلْکَدِیْشُ
چوارپێ	چارپا	اَلدَّوَابُ
دو که - دوک	دنب	اَلْاِلَیَّةُ
میگه ل - زان	گله - رمه	اَلْقَطِیْعُ
ره وه - ره وک	رمه	اَلْکَرْدُوسُ
سوما	سیار دانا	اَلْاَسْتَاذُ الْعَلَامَةُ

کوردی	فارسی	عربی
ناسنامه	شناسنامه	اَلدَّفْتَرُ الْهَوِیَّةُ
ئیلجازی	هجوم - کودتا	اَلْمَظَاهِرَةُ
گونگه ل - پیلان ده	دام - نیرنگ - بام	اَلْمَأْمَرَةُ
توپ	توپ	اَلْمِدْفَعُ
تفه نگ	تفنک	اَلْبِنْدِیَّةُ
فیته ک	فشنگ	اَلخَرَطُوشَةُ
گوله	تیر	اَلرَّصَاصَةُ
نارنجوک	نارنگ	اَلْقَنْبَلَةُ
ده مانچه	طباخچه	اَلْمَسَدَسُ
په ری	حوری	حوری

کوردی	فارسی	عربی
سه عات چه ند	ساعت چندیت	کیمی الساعه
هه و اچونه	هوا چطور است	کیف حال الجو
هه و اسارده	هوا سرد است	الجو بارد
هه و اکه رمه	هوا گرم است	الجو حار
هه و اساو ه	هوا صاف است	الجو صاج او صحو
بادیت	باد میوزد	الريح لهب
بابه هیزه	باد تند است	الهواء شديدا
باران دباری	باران میبارد	الدنيا تمطر
لیو چه ده که ی	اینجا چه میکنی	ماذا تفعل هنا

کوردی	فارسی	عربی
نان ده کرم	نان یخرم	أَشْتَرِي خُبْزًا
توی بو کوی نارد	ترا بجا فرستاد	إِلَى الْيَنْ بَعَثَكَ
پی بله ایستابیته	بگو حالا بیاید	قُلْ لَهُ يَجِيءُ خَالًا
کی به توی گوشت	که شما گفت بیاید	مَنْ قَالَ لَكَ أَنْ تَجِيءَ
برو سبه می ره	برو فردا بی	إِذْ هَبْ وَجِيءًا غَدًا
کارت نه ورونه	کارت امروز تمام شد	عَمَلَكَ الْيَوْمَ لَمْ يَكْمَلْ
که می نه چی بوسه	کی بفر میروی	مَتَى تَسَافِرُ
دور وریکه	دور دیگر	بَعْدَ يَوْمَيْنِ
چت ده وی	چه میخواسته	مَاذَا تَرِيدُ

کوردی	فارسی	عربی
نه مه وی آغا ببنیم	میخواهم آقا را ببینم	أُرِيدُ مُوَلِّجَةً أَلَسْتُ
آغا هیشتی نه ها تو و	آقا هنوز نیامده است	الْتِيدُ خَالًا مَاءً
چه وختی ببنیم	چه وقت ببینمش	مَتَى أَرَاهُ
که می ده که رفته و	چه وقت بر میگردد	مَتَى يَرْجِعُ
پاش دوستاد رفته	دو ساعت بعد میاید	سَيَرْجِعُ بَعْدَ ثَلَاثِينَ
دوره تا بروین	بیاتا برویم	تَقَالَ لَنْذَهَبَ
نه م ناغاک می ده	این آقا کیست	مَنْ هَذَا السَّيِّدُ
نیوی چیه	اسمش چیست	مَا اسْمُهُ
نیوی نه م منداله	نام این بچه چیست	مَا اسْمُ هَذَا الْوَلَدِ

کوردی	فارسی	عربی
نیوت چیه	نامت چیست	مَا اسْمُكَ
نیوم	نامم	اسْمِي
له بیرت چوم	آیا فراموشم کردی	هَلْ نَسَيْتَنِي
چکه وه در دهان ده	با هم درس میخواندیم	كُنَّا نَدْرُسُ سَوِيًّا
داینی نه وه و	بگزار آنرا و برو	ضَعُهُ وَادْهَبْ
بوخوی بیت	خود او بیاید	فَلْيَأْتِي هُوَ
بجو خوار می	برو پایین	ادْهَبْ إِلَى الْأَقْلِ
رامه وه سته لیه	اینجا نه ایت	لَا تَقِفْ هُنَا
بر و ده وه	برو بیرون	ادْهَبْ إِلَى الْخَارِجِ

کوردی	فارسی	عربی
بجو وه تاغی	داخل اطاق شو	ادْخُلْ فِي الْغُرْفَةِ
له چی ده که رینی	از چه میگردی	عَنْ أَيِّ شَيْءٍ تَفْتَرُ
گوزه ز نامه م ده و	گذر نامه میخواهم	اطْلُبْ جَوَازِي
براکت کرتی	برادرت گرفت	اَخَذَهُ اخُوكَ
دیمه وه	پیدایش کردم	عَشَرْتُ عَلَيْهِ
بوچ جو و اناده یه و	چرا جواب نمیدی	لِمَاذَا لَا تَجِيبُ
قسه می من ده بی	صرف مرا میشنوی	هَلْ تَسْمَعُ قَوْلِي
وه وه له که ل من	بیا با من	تَعَالَ مَعِي
هم به خشه	بخشید	اعْفِنِي

کوردی	فارسی	عربی
کارت چیه	کارت چیت	مَا عَمَلَك
بوکوی بچین	کجا برویم	أَيْنَ نَذْهَبُ
چه کار نکت کرد	چه کار کردی	مَاذَا عَمِلْتَ
له زیکه وه برؤ	از این راه برو	اِذْهَبْ مِنْ هَذَا ^{الطَّرِيقِ}
له ده دوه هیوام	از بیرون منتظرم بش	اُنْتَظِرْنِي فِي الْخَارِجِ
لیوه به هیوام به	در اینجا منتظرم باش	اُنْتَظِرْنِي هُنَا
بکه زیوه آزا	زود برگرد	اِرْجِعْ خَالَا
کلاوت له سه که	کلاحت را برنگذار	اَلَيْسَ قُبْعَتَكَ
هه رکاتی هاتم	اگر آدم	اِذَا جِئْتُ

کوردی	فارسی	عربی
هاتم تو ببینم	آدم باش را ببینم	جِئْتُ لِأَرَاكَ
زیکه دوره	راه دور است	الطَّرِيقُ بَعِيدٌ
چوژی آو بینه	کی آب بیاور	اُنْتِجِي قَلِيلَ مِائٍ
لایانوه زوژوت	آیا نهار خورده	هَلْ تَعَدَّيْتَ
ده چیه کووی	کجا میروی	أَيْنَ تَذْهَبُ
فه ومو پیکره	بفرماید بگیرد	تَفَضَّلْ وَخُذْ
بوچت ده وی	برای چه میخواهی	لِمَاذَا تُرِيدُ
ئاغاسپاست ده	متشکرم آقا	أَشْكُرُكَ سَيِّدِي
	بخاطر زنگین خدا بعد از تحم افشاری	

کوردی	فارسی	عربی
واتالینان	اصطلاح - عرفان	الْأَصْطِلَاحُ
زاراوه	لغت	اللُّغَةُ
دو زینه وه	پیدا کردن	الْاِكْتِثَافُ
کوواستنه وه	نقل کردن	الْاِنْتِقَالُ
تیشک	نور	الْأَشِيقَةُ
ئه زم کردن	هضم کردن	الْمَضْمُ وَالْإِنْفِصَالُ
گرژبون	اخمو شدن	الْإِنْكَشَادُ وَالْإِنْقِبَالُ
چه وتوجه ویلی	کچی و کولی	الْأَعْوَجَاةُ
له خسته بودن	انحراف و از راه بیرون بردن	الْخِدَاةُ
بنه چه	فامیل	الْثَبُّ

کوردی	فارسی	عربی
جه غز	دایره - خط	الدَّائِرَةُ
بروار	تاریخ	التَّارِخُ
میثرو	علم و تاریخ	عِلْمُ التَّارِخِ
زاقه کرن	معنی کردن	التَّفْسِيرُ
ده ور کردنه وه	تمرین درسهای پیش	مُرَاجَعَةُ الدَّرُوسِ
وانه له به و کردن	خطا کردن معنی متن	الْإِسْطِظْهَارُ
پیت - تیپ	حرف	الْحَرْفُ
برگه	جای بریدن	الْمُقْطَعُ
بول قوتابخانه	صف مدرسه	صَفُ الْمَدْرَسَةِ
ئاموژگاری دایره	دانشگاه حقوقی	كَلِيَّةُ الْحُقُوقِ

کوردی	فارسی	عربی
قوتابخانه سه رده نای	دستان ۱	مَدْرَسَةُ الْاِبْتَدَاءِ
قوتابخانه ناوه ندی	دبیرستان	الْمَتَوَسِّطَةُ
قوتابخانه دو و مین	دبیرستان	الْثَّانَوِيَّةُ
قوتابخانه ماموستایا	اطاق معین	دَارُ الْمُعَلِّمِينَ
ناموزگا	آموزشگاه	الْكَلِيَّةُ
ناموزگای پیشه نسا	آموزشگاه صنعتی	الْكَلِيَّةُ الْمِهْنِيَّةُ
ناموزگای پزشکی	آموزشگاه پزشکی	الْكَلِيَّةُ الطَّبِيَّةُ
باخچه مند الان	باغچه کودکان	رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ
رسته - هه فوک	جمل	الْجُمْلَةُ
ووتار	گفتار	الْمُقَالَةُ

کوردی	فارسی	عربی
خویندن	خواندن	الْقِرَاءَةُ
خویندنه وه	ان	تَكَرَّارُ الْقِرَاءَةِ
پێ ناس - ناویشان	عنوان	الْعِنْوَانُ
سه رنامه		
نوسه و - نووسیا	نویسنده	الْكَاتِبُ - وَالْمُنْشِ
ماموستا	استاد - آموزگار	الْمُعَلِّمُ
فیکار - ویرا	آموزگار	الْمُعَلِّمُ
واته ویش	درس دهنده	الْمُدْرَسُ
به زیویه به - هه	مدر	الْمُدِيرُ
هونه رمه ند	هزمنده	الْفَتْنَانُ

کوردی	فارسی	عربی
زانا - زانیار	دانا دانشمند	الْعَالِمُ
پیتول	فیوف	الْفَيْلُوفُ - وَالْعَلَامَةُ
بلیمه ت - زووزا	نمیده	الْفُطَيْنُ - وَالْمُقَلِّدُ
ته نبه ل	تنبه	الْكِسْلَانُ
نه خوینده وار	بیوادر	الْجَاهِلُ
پشکین	تفتیش کردن	الْتَفْتِيشُ
پشکینه ر	مفتش	الْمَفْتِشُ
تاقی کار	تجربه کار - امتحان کننده	الْمُتَحِنُ
وانه	درس	الدَّرْسُ
چاوکه - سه رچا	سرچشمه	الْمَنْبِعُ

کوردی	فارسی	عربی
دارقاش	درودگر	نَجَّارُ
زیرنگه ر	زرگر	صَانِعُ
جوتیار	برزگر - دهقان	زَارِعُ
وه زبیر	روستا	فَلَّاحُ
نوسه ر	نویسنده	كَاتِبُ
خیاچه	دوزنده	خِيَّاطُ
سعات ساز	ساعت ساز	سَاعَاتِي
گوشت فروش	قصاب	قَصَّابُ
شوفیر - ماشین	راننده	سَائِقُ

کوردی	فارسی	عربی
وینه گر	عکاس	مُصَوِّر
شوان	چوپان، شبان	رَاعِي
سه ر تاش ده ل	سلمانی - سرتراش	حَلَّاق
قاوه چی	قوچی	قَهْوَاتِي
کهوشی	کفش دوز	اِسْكَافِي
هه لاج	پینه زن	حَلَّاج
پینه چی	پینه دوز	رَقَاع
مه یتەر	متر	سَائِس
بارکیش	بارکش	حَمَال

کوردی	فارسی	عربی
شار	شهر	مَدِينَة
شاری تازە	شهر نو	جَدِيدَة
درگای شار	دروازه	بَابُ الْمَدِينَة
رینگه	راه	طَرِيق
پانه زێ	خیابان	شَارِع
پێ ره وگه	پیاده رو	رَصِيف
کولان	کوچه	عَقْد
مال - خانق	خانه	دَار
باژیر	بازار	سُوق

کوردی	فارسی	عربی
ده سته بهری	ضمانت اجتماعی	الضمان الاجتماعي
کومه لایه تی	" " "	" " "
زۆرنامه گه ر	روزنامه گری	الصَّحَاف
زۆرنامه چی	روزنامه چی	الصُّحْفِي
ئاشکرابیری	صراحت ابجه	الصَّرَاحَة
دروشم	نشان	الشَّعَار
زاویر	شوری	الشُّورِي
ریك خستن	ضبط کردن	الضَّبْط
زامیاری	سیاسی	السِّيَاسَة

کوردی	فارسی	عربی
په یوه ندی	بتگی	عَلَاَقَات
په یوه ندی ئابوری	اقتصادی	الاِقْتِصَادِيَة
گشتی	همه	عام
داد گه ه	دادگه دادگاه	عَدْلِيَة
فیرکه ر	آموزگار	العَرِيف
به وی	عادت، معمول	العُرف
چه رخ	زمان، وقت	العَصْر
باوه ز	باور	العَقِيدَة
نه ختینه	نقدینه	عَيْنَة

کوردی	فارسی	عربی
دوکان	دکان	خانوت
دیوار	دیوار	جدار
میوان خانہ	مهمخانه	فندق
خورا خانہ	رستوران	مطعم
کوژگہ	مجلس	جمع - کانون
کوژگہ - مہن	کانون مجلس	جمعیت
تماشاخانہ	سینما	ملها
کاروبار	شغل و وظیفہ	الشئون
کہ و تن	افتادن	السقوط

کاروباری زانیان	کاروبار فرہنگی	الشئون الثقافية
کومہ لایہ تی	کاروبار اجتماعی	الشئون الاجتماعية
گہل	اجتماع	الشعب
لک - لق	شاخہ	شعبہ
نیشکی	پلیس	الشرطة
بالوینز	نفیہ	السفير
خونکار - میر	سلطان شاہ	السلطان
بنہ چہ	نوارہ	السلالة
ٹاشتی	سازشر	السلام

کوردی	فارسی	عربی
سکالانامہ	شکایت نامہ	عریضۃ الشکوى
داد	میانہ روی	العدالة
دادپہروہ	میانہ رو	العادِل
زاگر		عمید
سہ ردم، پیمانیان		العهد
بہندہ یہ تی	بندگی	العبودية
توخم، توو	تخم	العنصر
ئیش	کار	العمل
ئاوہ دانی	آبادانی	عمران
گزی، فیل	حید	الغش

کوردی	فارسی	عربی
ئاوائی	آبادی	القرية
دی - گوند	دہ	
دی یان	دہات	القراء
سزا	جزا	العقوبة
ناکاداری سانی	آگاہی تندرستی	العناية الصحية
دہوی	زمین	العقار
پہروا	باک	العطله
دہستہ و سنا	تنبیل - بیکارہ	العاطل
سینور	مرز	حدود
بوژاردن		غرامتہ، تعویض

کوردی	فارسی	عربی
داد و ده	قاضی	أَقْضَى
نه ته وه	طایفه	قَوْمٌ
نه ته وایه تی نه ته وه په رست	طایفه گری	قَوْحِي
فه رمانگه ی شا به نده دی	سفارتخانه	الْقُنْصُلِيَّة
سه و شابه نده ر	سفیر کبیر	الْقُنْصُلُ الْعَام
شابه نده ر	سفیر	قُنْصُلٌ
ده ری اگو	چاکت سوار	الْفُرْسَان
بنکه	اساس	قَاعِدَةٌ
مامان	ماما	قَابِلَةٌ

کوردی	فارسی	عربی
سه کرده ای	سر کرده ای	عَرَبِي
فه رمانگه ی هه وال گوزاری	گروان نجارت	الْقِيَادَةُ
وام	وام	الْقَرْضُ
دهسته به ر	کفیل	كَفِيلٌ
نوسه ری ژمارگه	نویسنده حسابات	كَاتِبُ الْحِسَابَات
قه نوس	نویسنده سخن	كَاتِبُ لَصْبَط
ده سته سوار	دسته سوار	كُتَيْبَةٌ
گومرک	گمرک	كُمُوكُ
هه بون	هستی	كِيَان

کوردی	فارسی	عربی
خه بات	کوشش	الْكَفَاحُ، النَّضَالُ، الْجُهْد
چاو تی برین سیوگا	سازمان اطلاعات	الرَّقَابَةُ الْعَسْكَرِيَّة
پیشه و - رابه ر	پیشوا رهبر	الرَّعِيْمُ
پیشه وائی	پیشوائی	الرَّغَامَةُ
سه ره له وه زیران	نخست وزیر	رَئِيسُ لَوْزَرَاء
نیشان - پایه	درجه - مقام	الرُّتَبَةُ
ژی دان	اجازه دادن	الرُّخْصَةُ
میرانه	رسم - معمول	الرَّسْمُ
چاو تی برین	مراقبت وزیر نظر گرفتن	الرَّقَابَةُ
بارمه	رهن	الرَّهْنُ

کوردی	فارسی	عربی
گه شت	سیاحت - گردش	السَّيَاحَةُ
به نده ی خانه	زندان	السَّجْنُ
گیراو - کروتو	اسیر - زندانی	الْمُسْجُونُ
ده سه لات	توانائی	السَّلَاطَةُ
زچه پی چپی	جای پا	السُّلْطَةُ الشَّيْعِيَّة
زابه زین	برپاشدن - قیام کردن	التَّفْهِيذُ وَالتَّهْضَةُ
کارگوزار	کارگذار	السَّاعِي
به رگری میل لی	دفاع ملی	الدِّفَاعُ الْمَدَنِي
یاسای بنه ده تی	قانون اساسی	القانون الاساسية
به رگری - خو پارێزێ	دفاع - مبارزه	الدِّفَاعُ

کوردی	فارسی	عربی
په شیوی	پریشانی	الْمَغْمُومُ
هه ژاری- نه داری	فقیری ناداری	الْفَقْرُ
دهوله مه ندی	ثروتمندی	الْمَتَمَوْلُ
هونه ر	هنر	الْفَنُّ
پول	تیپ	الْفَوْجُ
تیب	گردان	الْفَرِيقُ
سه رتیب	سرتیب	الْفَرِيقُ
ده سته	گردان	الْفَصِيلُ
له شکر- سوپا	شکر- سپاه	الْفِيلَقُ
کوچ کردن	سفه کردن	الْمَسَافَرَةُ
جیا کردنه وه	جدا کردن ازهم	الْأَفْرَاضُ

کوردی	فارسی	عربی
سه روکی قه زا	فرماندار	قَائِمُ مَقَامٍ
مه به ست	مقصود- مطلب	قَصْدٌ
پی نوس	قلم	الْقَلَمُ
پی ته خت	پایتخت	الْعَاصِمُ
هه رُد	خاک	الْأَرْضُ
وولات	مملکت کشور	الْمَمْلَكَةُ
ره که ز- نه ته وه	طایفه	اُمْتٌ - شَعْبٌ
هه دیم	ناحیه	مَنْطِقَةٌ
شایه نشایه تی	شاهنشاهی	السَّلْطَنَةُ
ژیوده ست	زیر دست	الرَّعِيَّةُ

کوردی	فارسی	عربی
بیگانه	بیگانه	الْأَجَنَبِيُّ
باره گای میری	دربار شاهی	الْبَلَاطُ
ده باری نه نجومه ده سته	مجلس	مَجْلِسُ لِسِيَادَةِ
جی کر- جی نشین	جانشین ولیعهد	وَلِيُّ الْعَهْدِ
که وره یی	بزرگی	السِّيَادَةُ
ئالا- به یداخ	پرچم	عَلَمٌ - رَايَتٌ
شالیار- وه زیر	وزیر	الْوَزِيرُ
ناوخوا	داخله	الدَّخْلِيَّةُ
هه نده ران	خارجیه	الخَارِجِيَّةُ
داهات- دارا	اداره دارائی	الْإِدَارَةُ الْمَالِيَّةُ

کوردی	فارسی	عربی
پیشه وهونه ر	پیشه و هنر	الصَّنَاعَةُ
ئابوری	اقتصادی	الْاِقْتِصَادُ
به در گری	پیش گیری	الدِّفَاعُ
داوا- شه ز	جنگ	الْحَرْبُ
بازرگانی	بازرگانی	التِّجَارَةُ
کارو کردار	کار و کردار	الْأَشْغَالُ
دیکو بان	راه جاده	الطَّرِيقُ
بروسکه وچه پهر	ملکری و تلگراف	الْبَرْقُ وَالْبُرِيدُ
آویاری کشت کال	آب و آبادانی و زراعت	الرِّيُّ وَالزَّرَاعَةُ
دوله ت	وزیر دولت	وَزِيرُ الدَّوْلَةِ

کوردی	فارسی	عربی
سامان	ثروت	الْمَالُ الثَّوْتُ
بروا	باور	الثَّقَّةُ
خونده واری	دانش آموزی	الثَّقَافِي
پسپوړی	متخصی	التَّخَصُّصُ
خوځی هه لقورتا	مداخله بهیورد	التَّدْخُلُ
که م ته رخه می	بیباکی	التَّقْصِيرُ
ناو دان کردنه وه	عمران و آبادی	التَّعْمِيرُ
راست کردنه وه	هموزن کردن	التَّعْدِيلُ
ناموزگاری	یاد دادن	التَّعْلِيمَات
داناان	نهادن جمع و تالیف	التَّالِيفُ

کوردی	فارسی	عربی
که دانه تی	تیفویید	تِفْوُيُودُ
به سه رهات	سر آمد	حَوَادِثُ
تاوان بار	گناه کار	الْجُرْمُ
لی پیه رسینوه	بازجویی	التَّحْقِيقُ
شاره وان	فرماندار	مُتَصَرِّفُ
نه زمان وای شاره وان	رئیس شهربانی	مُديرِ الشُّرْطَةِ
پاسه وان	پاسبان	الشُّرْطِيُّ
داواکار	دادخواه	مُدَّعِي
فد زمان ده ر	دادرس	الْحَاكِمُ
پی یاراکه ر	بازرس	المُفْتَشُ
ته مَر	تمبه	الطَّابِعُ

کوردی	فارسی	عربی
دسته - چه پک	پسته	الرَّزْمَةُ
هه وهایی	هوائی	الْجَوِّي
جنگره تووړه	زوردرنج - تون	السَّيْرُ الْعِظْ
جیران	همسایه	الْجَارُ
خیزان - ژن	زن - منال	الْمَرْئَةُ وَالْأَهْلُ
میژد - پیاو	مرد	الزَّوْجُ
شیره خوړ	شیرخواره	الرَّضِيعُ
کچ - کثیر	دوشیزه - دختر	الْبَاكِرَةُ
کوژ	پیر	الْغُلَامُ
ججیل	جوان	الْأَمْرُدُ - أَعْرَبُ
بیوه ژن - بیوه میژد	بیوه "	الْأَرْمَلَةُ

کوردی	فارسی	عربی
نیو - ناو	اسم	عَلَمٌ
پی نشانندان	اشاره کردن	الْإِشَارَةُ
ئانه وه - ئانه مه	این	هَذَا - هَذِهِ
ئه و دووانه	این دو تا	هَذَانِ - هَاتِنِ
ئه وانه - ئه مانه	اینجا	هَذِهِ
هونه وه	آن	ذَلِكَ
ئانه مانه	آنها - اینان	هَؤُلَاءِ
ئه وانه	آنان	أُولَئِكَ
ئه مانه	اینجا	تِلْكَ
هه روه ها	همچنین	هَكَذَا
ناوانی پی نشاندا	اسمهای ایشان	الْأَسْمَاءُ الْإِشَارَةُ

کوردی	فارسی	عربی
فیرو	هر - پوچ	أَلْعَبْتُ
نه من	من	أَنَا
نیمه	ما	نَحْنُ - إنا
نه تو	تو	أَنْتَ - أَنْتِ
سویه	شما	أَنْتُمَا - أَنْتُمْ - إنا
نه و - نه وان	او - ایشان	هُوَ - هُما - هِيَ - هِما
زنده و ارمالی	حیوانات ابل	الْحَيَوَانَاتُ الْأَهْلِيَّةُ
نه سپ	اسب	الْحِصَانُ الْفَرَسُ
ووشتر - خوشتر	شتر	الْجَمَلُ - النَّاقَةُ
هیستر	استر	الْبَغْلُ

کوردی	فارسی	عربی
که ر - گوی دریش	خر - الاغ	الْجَمَارُ
جاشک	کره خر	الْجَحْشُ
مایین	مادیان	الْفَرَسُ
دوشه قوتخانه کا	لغات متعل در دبستان و دبیرستان	اللُّغَاتُ الْمُسْتَعْمَلَةُ فِي الْمَدَارِسِ
قوتخانه	کلاس دبستان دبیرستان	الْمَدَارِسُ الْمُسْتَعْمَلَةُ
قوتابی	شاگرد	التِّلْمِيزُ
خویند کار	خوانان دانش - دانش	الطَّالِبُ
خوینده وار	باسواد	الْمُتَّقِفُ
زه وشنه بستر	زرنگ -	الْمُتَّقِفُ

کوردی	فارسی	عربی
شک	شیک	الْجَذْعُ
مهر می - می پوز	کوسف	الْغَنَمُ
به ران	قوچ	الْكَبْشُ
گاور	تغلی	الْحَمْلُ
به رخ	بره	الْخَرُوفُ
پیچو	بچه	الْظَلِي
بزن - گدی	بزنه	الْمُعَزُّ - الْعِزَّةُ
تیری - ته که	ته	الْتَّيْسُ
بزنه مه ره زه	بزنه	الْمَرْعَزُ
گیلک - کارینه کار کارینه	بزغاله چش	الْجَدْيُ

کوردی	فارسی	عربی
رویش	رفت	ذَهَبَ
هات	آمد	جَاءَ
خه ووت	خوابید	نَامَ
وهخه به رها	بیدار شد	قَطَّ
هینای	آورد	حَلَبَ
خواردی	خورد	أَكَلَ
که زاوه	برگشت	رَجَعَ
سوار بو	سوار شد	رَكَبَ
دابه زی	پیاده شد	نَزَلَ

کوردی	فارسی	عربی
راویشکە ی کورد	قدم زد	تَمَشَى
نەزوات	میهود	يَذْهَبُ
دیت	میاید	يَجِيئُ
دەخە وێ	منجوابد	يَنَامُ
دەخە بەردیت	بیدار شود	يَسْتَيْقِظُ
دە ی هینێ	میاورد	يَحْلُبُ
دە ی خوات	منخورد	يَأْكُلُ
دە گە ریتە وە	بر میگردد	يَرْجِعُ

کوردی	فارسی	عربی
سووار دە بی	سوار شود	يَرْكَبُ
داده بەزێ	پایه میشود	يَنْزِلُ
راویشکە دە کا	قدم میزند	يَتَمَشِي
برۆ	برو	يَذْهَبُ
بی - وە دە	بیا	يَجِيئُ
بنو - بخە وە	نخواب	يَنَامُ
بەخە بەرو وە	بیدار شو	يَسْتَيْقِظُ
بی هینە	بیاور	يَحْلُبُ

کوردی	فارسی	عربی
نجو	نخور	كُلُ
بکە رێو	برگرد	ارْجِعْ
سواری بە	سوار شو	ارْكَبْ
دابه زە	پایه شو	انْزِلْ
راویشکە بکە	قدم بزن	امْشِي
بمینه	بمان	ابْقُ
هە لێ - هە	بدو	ارْكُضْ
ببینە	بین	رَأْ
تە ماشاکە	نگاه کن	انْظُرْ
بلیستە	بشنو	تَسْمَعْ

کوردی	فارسی	عربی
پێ بکە نە	خنده کن	اَضْحِكْ
تێ هە لێ - مە لێ	شنا کن	اسْجَعْ
بنیڕە	بفرست	ارْسِلْ
بنوسە	بنویس	اَكْتُبْ
تە قە لا بدە	بکوش	اسْعِ
بکە	بکن	افْعَلْ
بته وێ	بخواه	ارِدْ
لە بین دو برادر	در بین دو برادر	بَيْنَ صَدِيقَيْنِ
لە بین دو برادر	در بین دو برادر	

کوردی	فارسی	عربی
بخو	بخور	كُلْ
بكه زيوه	برگرد	ارْجِعْ
سوار به	سوار شو	ارْكَبْ
دابه زه	پایه شو	اَنْزِلْ
راویشه بكه	قدم بزن	اَمْشِ
بمینه	بمان	اَبْقْ
هه لئی - هه	بدو	ارْكُضْ
ببینه	بین	رَأْ
ته ماشاکه	نگاه کن	انْظُرْ
بلیسه	بشنو	تَسْمَعْ

کوردی	فارسی	عربی
پئی بکه نه	خنده بکن	اَضْحَكْ
تی هه لئی - مه له	شنا بکن	اَسْبَحْ
بنیره	بفرست	اَرْسِلْ
بنوسه	بنویس	اَكْتُبْ
ته قه لایده	بکوش	اَسْعِ
بکه	بکن	اَفْعَلْ
بته وی	بخواه	اُرِدْ
له بین دو براده	در بین دو برادر	بَيْنَ صَدِيقَيْنِ
له بین دو براده	دو برادر	

کوردی	فارسی	عربی
به یانیت به خیر	صبح شما بخیر	صَبَاحَ الْخَيْرِ
حالی تو چونه	احوال چطور است	كَيْفَ حَالُكَ
زورچاکه	بسیار خوب	جيد جداً
به نینکه تو نابینم	مدتی است شمار نمی بینم	لَمْ اُشَاهِدْكَ مِنْذَ مَدَّةٍ
له مه هاباد بوم	در مهاباد بودم	كُنْتُ فِي مَهَابَادِ
به تهنی روی بوی	آیا تنهارفته بودی	هَلْ ذَهَبْتَ وَحْدَكَ
نه له که له مال مندل	خیر با خانوادہ	كَلَّا - مَعَ الْعَائِلَةِ
که نگی که رایه وه	چه وقت برگشتی	مَتَى رَجَعْتَ
دور و ژله و پشی	دور و ز پیش	قَبْلَ يَوْمَيْنِ
براکه ت له کوی یه	برادرت کجاست	اَيْنَ اخوكَ

کوردی	فارسی	عربی
بوئی بکه	بو	تَشْمِ
بیکره	بخه	اُشْرِيْ
بفروشه	بفروش	بِعْ
آواله ی که	باز کن	اَفْتَحْ
دانیشه	بنشین	اَجْلِسْ
ژاوه سته	ایست	تَوَقَّفْ
هه لسته	بلند شو	قُمْ
بیکره	بگیر	خُذْ
بیده	بده	اَعْطِ

کوردی	فارسی	عربی
بکه وه	بفت	قِع
بی شکینه	بشکن	اَکْسِرْ
بی شو	بشوی	اَغْسِلْ
بی کیشه	بکش	اَسْحَبْ
خری که وه	بر چین	جَمَعْ
دروده کات	دروغ میگوید	يَكْذِبْ
قه بکه	حرف بزن	كَلِمْ
هاوار بکه	فریاد بزن	اَصْحْ
بگری	گریه کن	تَبْكِي

کوردی	فارسی	عربی
چو بو مدرسه	بمدرسه رفته است	ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ
که ی ده که رفته وه	چه وقت بر میگردد	مَتَى يَرْجِعُ
له سه عا دو وازده	در ساعت دوازده	فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ عَشَرَ
ایستابو کوئی ده چی	کنون کجا میروی	أَيْنَ تَذْهَبُ لِأَنَّ
ده چمه دو کانی	بدکان میروم	أَذْهَبُ إِلَى الْحَانُوتِ
دو کانتان له کوئی	دو کانتان در کجاست	أَيْنَ يَقَعُ حَانُوتُكُمْ
له پانه ری لاله زار	در خیابان لاله زار	فِي شَارِعِ لَالَه زَارِ
ده مه وی شه وبت یلیم	میخواهم شب شمارا ببینم	أَرُودُ لِقَائَكُمْ مَسَاءً
فایکله وه بچینه ته	تا بهدیگر تماشای خانم بریم	لِنَذْهَبَ سَوِيًّا إِلَى الْمَلْهِي
چاکه - خوا آگاداره	خوب - خدا حافظ	طَيِّبٌ فِي أَمَانِ اللَّهِ

کوردی	فارسی	عربی
بو	بود	كَانَ
بون	بودند	كَانُوا
بو - زن	بود - زن	كَانَتْ نَبَاءَ
بون	بودید	كُنْتُمْ
بوی	بودی	كُنْتَ
بون	بودید	كُنْتُمْ
بوم	بودم	كُنْتُ
بوین	بودیم	كُنَّا
له لای من	نزد من	عِنْدِي

کوردی	فارسی	عربی
له کن تو	نزد تو	عِنْدَكَ
له کن نهو -	نزد او -	عِنْدَهُ - عِنْدَهَا
له کن مه	نزد ما	عِنْدَنَا
له کن ئیوه	نزد شما	عِنْدَكُمْ
له کن من بو	نزد من بود	كَانَ عِنْدِي
له کن تو بو	نزد تو بود	كَانَ عِنْدَكَ
له کن نهو بو	نزد او بود	كَانَ عِنْدَهُ
له کن ایمه بو	نزد ما بود	كَانَ عِنْدَنَا
له کن ایوه بو	نزد شما بود	كَانَ عِنْدَكُمْ

کوردی	فارسی	عربی
خوری فروش	پشم فروش	صَوَافْ
نایلون ساز	اجزایچی	صیدلی
به کارنده ها تو	گل کار	طیان
شمشال زن	عود زن	عواد
ده لال	سمار	سَمْسَارْ
شکاو گره وه	جراح	جَزَارْ
عربانه چی	درشکه چی	حُوزِی
که شتی وان	ناخدا	رَبَّانْ

خطی
۳۰